

Mat i matsalen i händelse av kris

En fallstudie i kommunal upphandling av lokala livsmedel

Axel Arévalo Marquardt och Hanna Hodin

Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap
Program: Samhällsutveckling – landsbygd
Uppsala 2026

Mat i matsalen i händelse av kris. En fallstudie i kommunal upphandling av lokala livsmedel.

Food provision in cafeterias during times of crisis. A case study of municipal procurement of local food.

Axel Arévalo Marquardt och Hanna Hodin

Handledare: Rebecka Milestad, FOI, Enheten för försörjningsberedskap och KTH, Institutionen för hållbar utveckling, miljövetenskap och teknik

Bitr. handledare: Emil Sandström, SLU, Institutionen för stad och land

Examinator: Malin Beckman, SLU, Institutionen för stad och land

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E

Kurstitel: Självständigt arbete i landsbygdsutveckling

Kurskod: EX0888

Program/utbildning: Samhällsutveckling - landsbygd

Kursansvarig inst.: Institutionen för stad och land

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2026

Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.

Elektronisk publicering: <https://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Governance, privat-offentlig samverkan, livsmedelsberedskap

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap

Institutionen för stad och land

Avdelningen för landsbygdsutveckling

Sammanfattning

Denna uppsats undersöker hur en kommun i norra Sverige arbetar med upphandling av lokala livsmedel ur ett beredskapsperspektiv. Studien fokuserar på vilka förutsättningar som finns för att öka den lokala livsmedelsupphandlingen samt hur dessa upplevs av kommunen och lokala livsmedelsföretag. Uppsatsens empiri bygger på kvalitativa semi-strukturerade intervjuer med kommunanställda, politiker och representanter för lokala företag inom livsmedelssektorn. Resultatet analyseras sedan utifrån teorier om governance och privat-offentlig samverkan med fokus på livsmedelsberedskap.

Resultatet visar att kommunen arbetar med flera av de faktorer som tidigare forskning lyfter fram som viktiga för framgångsrik lokal livsmedelsupphandling, särskilt genom samverkan och dialog med lokala aktörer. Samtidigt finns utvecklingsmöjligheter. De intervjuade företagen betonar framför allt behovet av ökat delat risktagande mellan kommunen och leverantörerna för att möjliggöra investeringar och ökad produktionskapacitet. Långsiktiga upphandlingslösningar lyfts fram som ett sätt att skapa den stabilitet som krävs för verksamhetsutveckling.

För att möjliggöra ett sådant arbetssätt betonar tidigare forskning vikten av tydliga styrdokument som underlättar samverkan mellan kommunens olika förvaltningar och verksamheter. En livsmedelsstrategi lyfts fram som ett exempel på ett sådant dokument, att bidra till bättre samordning inom kommunen och skapa förutsättningar för ett mer långsiktigt arbete.

Nyckelord: Governance, privat-offentlig samverkan, livsmedelsberedskap

Abstract

This study examines how a municipality in northern Sweden works with the procurement of local food from a preparedness perspective. The study focus on the conditions for increasing the share of locally sourced food procurement, as well as how these conditions are perceived by the municipality and local food businesses.

The empirical material consists of qualitative semi-structured interviews with municipal employees, politicians, and representatives of local companies within the food sector. The results are then analysed using theories of governance and public-private partnership, with a focus on food preparedness.

The findings show that the municipality is working with several of the factors identified in previous research as important for successful local food procurement, particularly through collaboration and dialogue with local stakeholders. At the same time, there are areas with room for improvement. The interviewed companies emphasise, above all, the need for increased shared risk between the municipality and suppliers in order to enable investment and expand production capacity. Long-term procurement arrangements are highlighted as a way of creating the stability required for business development.

To enable such an approach, previous research stresses the importance of clear governing documents that facilitate coordination between different municipal departments and activities. A food strategy is highlighted as an example of such a document, as it can contribute to improved internal coordination within the municipality and create conditions for more long-term planning.

Keywords: Governance, collaboration, food preparedness

Innehållsförteckning

1.	Inledning	6
1.1	Problembakgrund	6
1.2	Problem	7
1.3	Syfte/frågeställning	7
1.4	Bakgrund	8
1.4.1	Decentralisering och en förändrad styrningsmodell	8
1.4.2	Producenter blev större och färre	8
2.	Analytiska begrepp	10
2.1	Governance	10
2.2	Privat-offentlig samverkan	10
2.3	Livsmedelsberedskap	11
3.	Metod	13
3.1	Boden som fallstudie	13
3.2	Intervjuer	14
3.3	Analys	15
3.4	Material	15
3.5	Etiska överväganden	16
3.6	Reflektion och avgränsningar	17
3.7	Artificiell Intelligens	17
4.	Empiri	18
4.1	Intervjuer	18
4.1.1	Upphandling	18
4.1.2	Samverkan	19
4.1.3	Utmaningar och strategier för lokal livsmedelsförsörjning	20
4.2	Lokala livsmedelsaktörers förutsättningar	20
4.2.1	Möjligheter	20
4.2.2	Hinder	21
5.	Analys/diskussion	23
5.1	Empirin genom teorin	23
5.2	Var är planen?	24
5.3	Glappet	24
6.	Slutsats	27
	Referenslista	29

1. Inledning

Det säkerhetspolitiska och klimatmässiga läget har under de senaste åren blivit alltmer osäkert. Extremväder såsom skyfall, värmeböljor och torka blir alltmer vanliga och påverkar både samhällen och livsmedelsproduktion (WMO 2026; WWF u.å). Samtidigt präglas omvärlden av konflikter som Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina, pågående krig i Mellanöstern samt blockader som påverkar globala handelsflöden. Denna kombination av klimat- och säkerhetshot har aktualiserat frågor om Sveriges motståndskraft och civila beredskap, där livsmedelsförsörjningen utgör en central del.

1.1 Problembakgrund

Historiskt hade Sverige ett välutvecklat civilt försvar där livsmedelsberedskapen spelade en central roll i arbetet (Lundberg 2023). Efter den säkerhetspolitiska omvälvningen på 1990-talet, med Sovjetunionens upplösning, kalla krigets slut och det svenska inträdet i EU år 1995, beslutades att avveckla planeringen för beredskap (Ingemarsdotter & Eriksson 2023). Civil beredskap har dock återigen blivit betydelsefull i Sverige efter Covid-19 pandemin, klimatrelaterade kriser och krigsutbrottet i Ukraina (Stark et al. 2024).

Sveriges nationella livsmedelsstrategi lanserades 2017 och är den första som fokuserar på hela livsmedelssystemet (Regeringskansliet 2026). Strategins huvudsakliga mål utgår från en ökad inhemsk livsmedelsproduktion, uppnå miljömål och stärka resiliensen mot störningar i livsmedelsförsörjningen (Tillväxtverket u.å). En uppdaterad version fastställdes 2025, så kallad *Livsmedelsstrategi 2.0*. Den uppdaterade versionen fokuserar på tre ytterligare områden, vilket är att öka robustheten i hela livsmedelskedjan, främja export och företagens konkurrenskraft, samt en ökad livsmedelskvalitet och gastronomi (*ibid*). 2026 fortsätter satsningar för att stärka livsmedelskedjan och främja svensk livsmedelsproduktion med bland annat stöd för jordbruk i norra Sverige (Regeringskansliet 2026).

Sedan 2011 har Livsmedelsverket arbetat med att utveckla de offentliga måltiderna i Sverige. Arbetet syftar inte enbart till att främja miljömässig hållbarhet utan omfattar sociala, hälsomässiga och ekonomiska aspekter av en hållbar samhällsutveckling. Kommunerna har en central roll i detta arbete genom sitt ansvar för måltidsverksamheten inom flera välfärdsområden, däribland förskola, grundskola, gymnasium, äldreomsorg och hemtjänst (Sveriges regioner och kommuner 2025). Deras ansvar handlar inte enbart om att bedriva sin egen verksamhet på ett hållbart sätt, utan även att skapa förutsättningar för lokala företag att utvecklas och bidra till samhällsmål. Lokal livsmedelsproduktion och livsmedelssektorn har länge varit viktiga frågor, men har fått förnyad aktualitet genom det ökade fokuset på livsmedelsberedskap, då civil beredskap återigen blivit betydelsefull i Sverige efter Covid-19 pandemin, klimatrelaterade kriser och krigsutbrottet i Ukraina (Stark et al. 2024).

Kommuner står idag inför en rad komplexa samhällsutmaningar som ofta inte kan hanteras enbart inom den egna organisationen (Statskontoret 2023). För att bidra till utveckling krävs därför samverkan med andra aktörer. Genom samarbete kan resurser, kompetenser och kunskap delas, vilket kan bidra till mer effektiva och hållbara lösningar (*ibid*).

För kommuner i norra Sverige är dessa frågor särskilt betydelsefulla. De kännetecknas ofta av långa geografiska avstånd, både inom kommunerna och större förädlingsanläggningar samt grossisters centrallager (Riksdagen 2026). Detta innebär att livsmedelsförsörjningen i många fall är beroende av omfattande transportkedjor från södra Sverige. Detta gör norra kommuner mer sårbara för en störning i livsmedelskedjan. Samtidigt präglas många norrländska kommuner av en relativt låg grad av självförsörjning när det gäller produktion, förädling och distribution av livsmedel (*ibid*).

1.2 Problem

Det finns redan tidigare forskning om samarbetet mellan privat och offentlig sektor ur ett livsmedelsberedskapsperspektiv. Forskningen visar att det ofta uppstår ett gap mellan det privata och offentliga där båda parter väntar på att den andra ska ta initiativet till investeringar eller långsiktiga åtaganden. Ingen av aktörerna vill vara först att bära den upplevda risken, vilket kan leda till att både köpare och leverantörer istället vänder sig till större och mer etablerade aktörer om uppfattas som säkra och förutsägbara samarbetspartners (Adamson et al. 2026). Kunskapsbehovet är särskilt stort i norra Sverige. En stor del av den befintliga forskningen har genomförts i områden mer större befolkningsunderlag, tätare marknader och kortare transportavstånd. Många kommuner i norra Sverige präglas däremot av långa avstånd, begränsade marknader och ett mindre antal livsmedelsproducenter, vilket kan skapa andra förutsättningar för både livsmedelsförsörjning och samverkan. I denna kontext får även begreppet lokalt en annan innebörd än i mer tätbefolkade delar av landet, där lokala leverantörer i vissa fall kan återfinnas över nationsgränsen, exempelvis i norra Finland. Det finns därför behov av fler studier som undersöker hur kommuner och lokala livsmedelsaktörer arbetar tillsammans i denna kontext, samt vilka möjligheter och utmaningar som påverkar utvecklingen av lokal livsmedelsförsörjning och beredskap.

1.3 Syfte/frågeställning

Syftet är att utifrån ett livsmedelsberedskapsperspektiv undersöka hur förutsättningarna för lokala livsmedelsföretag påverkar en ökad diversifiering av livsmedelsförsörjningen till kommuners offentliga kök och hur kommunen arbetar med dessa förutsättningar. Fokus ligger på att förstå samspelet mellan kommunens insatser och livsmedelsföretagens möjligheter, samt vilka faktorer som kan främja eller begränsa utvecklingen. Diversifieringen syftar i första hand till att öka inköpen av lokala livsmedel i relation till livsmedel från nationella grossister för att öka beredskapen i den kommunala livsmedelsförsörjningen. De vägledande forskningsfrågorna i studien var:

- Hur arbetar kommunen med lokala livsmedelsaktörer idag?
- Vilka hinder och möjligheter ser privata och offentliga aktörer till utökat upphandling av lokal mat?

1.4 Bakgrund

1.4.1 Decentralisering och en förändrad styrningsmodell

Dagens kommunstruktur påbörjades under den stora kommunreformen under 1950–1970-talet (Folkrörelsearkivet u.å). Sveriges 2 500 kommuner delades då in i dagens 290 kommuner för att effektivare kunna tillhandahålla befolkningens välfärd (*ibid*). I Sverige, liksom i övriga Europa, har det dominerande temat över de senaste decennierna varit en decentralisering av makt och befogenheter från stat till lokalsamhället (Bergmark & Minas 2007). Denna förskjutning har inneburit att kommuner har obligatoriska ansvarsområden och befogenheter inom många välfärdsområden (Sveriges Kommuner och Regioner 2025). Självstyret innebär däremot inte att kommunerna kan handla helt fritt med sin makt. Kommunens verksamhet måste, i sin tur, hålla sig inom ramarna för den svenska statens lagar, förordningar och föreskrifter (Regeringskansliet u.å). Trots detta har Sveriges (ihop med de nordiska länderna) kommuner en större självständighet än i övriga Europa (Bergmark & Minas 2007).

Svensson (2019) beskriver den moderna tidens utveckling av den offentliga sektorn som en tvärssektoriell styrning. Inom detta finns horisontella och vertikala styrningsmodeller. Den horisontella beskriver den modell som innehåller interaktion, nätverk och samverkan utan några formella hierarkiska inslag, medan den vertikala modellen symboliserar formalitet och upprätthåller de explicita regler för att skapa strukturer för ledning och ansvar (Svensson 2019).

Övergången från en starkt statlig styrd modell till en mer tvärssektoriell styrning, där kommunerna får ett större ansvar, tyder på att samverkan mellan offentliga och privata aktörer blir alltmer central för att upprätthålla och utveckla en god välfärd. Denna förändring innebär att kommunerna inte längre enbart kan förlita sig på statliga direktiv, utan behöver aktivt samverka med privata aktörer, civilsamhället och andra intressenter för att säkerställa service, resurser och beredskap på lokal nivå.

1.4.2 Producenter blev större och färre

I Sverige har en strukturomvandling pågått under lång tid, med livsmedelsproduktionsföretag som blivit färre och större (Jordbruksverket 2011). År 1951, hade Sverige cirka 375 000 jordbruksföretag, jämfört med cirka 55 400 år 2024 (Jordbruksverket 2021). Denna kraftiga minskning av antal företag skedde i samband med växlingen inom jordbrukspolitiken, från en stark reglering av jordbruket genom exempelvis prisregleringar till en generell avreglering under början av 90-talet (*ibid*). Under en 30-årsperiod har det även pågått en trend att arealen jordbruksmark och antalet djur minskat mer i norra Sverige än i resten av landet (Jordbruksverket 2026). Denna utveckling i norra Sverige kan bero på många olika faktorer såsom vegetationsperioder, gleshet och avstånd till större marknader (Jordbruksverket 2011). Detta har fått konsekvenser, inte bara för den lokala

livsmedelsförsörjningen utan också för lönsamhet och konkurrenskraft inom sektorn och på den lokala arbetsmarknaden.

I samband med EU-inträdet öppnades en ännu större marknad upp mellan EU-länderna, vilket innebar att svenskt jordbruk skulle konkurrera på den större marknaden (Jordbruksverket 2011; Svensson & Pettersson 2024). För mindre och geografiskt perifera producenter kunde detta innebära att det var svårare för dem att konkurrera med större aktörer och import från andra delar av Europa. Detta har bidragit till ytterligare koncentration av livsmedelsproduktionen till områden med bättre produktionsförutsättningar och närhet till större marknader, vilket också påverkar resten av livsmedelssektorn i området. Jordbruksverket (2026) beskriver att livsmedelssektorn gynnas tydligt av geografisk närhet till marknader med hög köpkraft och god tillgång till kompetenskraft. Detta ger sämre förutsättningar för senare led i livsmedelssektorn att etablera sig på platser med lägre antal producenter och befolkningsmängd.

2. Analytiska begrepp

Studien kommer använda sig av en teoretisk begreppsapparat med governance och privat-offentlig samverkan, samt att kombinera dessa med ett livsmedelsberedskapsperspektiv. Innan vi går vidare till nästa avsnitt ska vi förtydliga och särskilja hur dessa begrepp definieras i denna studie.

2.1 Governance

Governance är ett övergripande perspektiv som beskriver förändringen av samhällsstyrning från en stark och hierarkisk statlig centralstyrning (government) till en mer interaktiv samhällsstyrning (governance) (Hedlund, Montin 2009). Begreppet används för att förklara de nya formerna av att hantera och lösa olika samhällsproblem (*ibid*), genom nätverk och samarbete mellan statliga och icke-statliga aktörer (Rhodes 2007). Staten har därmed gått från att själv utföra olika samhällsuppgifter till att i högre grad styra och samordna andra aktörer att utföra det åt dem (Rhodes 1997, se Sjöqvist 2019). För Sverige gav även inträdet i EU upphov till en flernivåstyrning, där statens roll blev mer komplex och där nätverk av icke-statliga aktörer fick en mer framträdande betydelse (Stoker 1998). Effekterna av det blev att statens angelägenheter förskjutits till icke-statliga aktörer.

Governance har hittills inte någon entydig eller dominerande definition. Däremot betonar samtliga definitioner relationerna mellan offentliga organisationer, den privata sektorn och det civila samhället (Narang & Teuterssward, 2006, se Åstrand & Sannestad 2015). Rhodes (1997, se Bovaird 2005) definierar governance som "självorganiserande, interorganisatoriska nätverk..." (från engelska), medan Peters (1997, se Bovaird 2005) fortsätter på Rhodes (1997) genom att betona det mer abstrakt genom "det system genom vilket samhället ges riktning" (från engelska). Senare förtydligar Rhodes (2007) att governance handlar om att styra "...med och genom nätverk" (från engelska), vilket ytterligare understryker vikten av samverkan mellan olika aktörer snarare än en hierarkisk, statlig styrning.

I denna studie används governance som ett övergripande perspektiv för att förstå strukturer och processer som möjliggör samordning och gemensamt beslutsfattande mellan offentliga och privata aktörer i tider av osäkerhet. Särskilt fokus läggs på aspekter som nätverksbaserat samarbete, delat ansvar och koordinering mellan olika aktörer snarare än hierarkisk styrning från staten. På så sätt blir begreppet ett verktyg för att analysera hur privat offentlig samverkan kan organiseras och upprätthållas i praktiken, med fokus på att minska sårbarhet och förbättra livsmedelsberedskapen.

2.2 Privat-offentlig samverkan

Privat-offentlig samverkan är nära kopplat till governance. När samhällsuppgifter i allt högre grad förskjuts till icke-statliga aktörer krävs ett mer omfattande samarbete mellan olika sektorer. Privat-offentlig samverkan fungerar som en praktisk metod för att möjliggöra och upprätthålla denna typ av samverkan i verkliga tillämpningar.

För att definiera privat-offentlig samverkan i denna uppsats kommer vi att utgå från den engelska definitionen av *public-private partnership* (PPP). Det beskrivs som en kostnadseffektiv och rationell samarbetsform mellan den offentliga politiken och den privata sektorn som används världen över (Osborne 2000). Det finns dock ingen entydig definition över PPP, eftersom begreppet kan omfatta flera olika former av samarbeten och användas till olika syften (*ibid*). Osborne (2000) framför hur PPP i tidigare forskning har beskrivits som ett viktigt verktyg för att genomföra socialpolitik, möta samhällsbehov, utveckla civilsamhället samt motverka social exkludering och stärka lokal utveckling. Fokus ligger därmed inte på en specifik organisationsform, utan snarare på PPP som en flexibel samverkansprocess med syfte att lösa samhällsproblem i praktiken.

Somliga definierar PPP som långsiktiga avtalsrelationer mellan det offentliga och den privata sektorn för att utveckla och upprätthålla samhällsservice (Koontz & Thomas 2014), där privata kapital och, i vissa fall, offentliga kapital kombineras för långsiktiga och kostnadseffektiva lösningar av offentliga tjänster (Gerrard 2001). Andra definierar det som relationer och interaktioner mellan olika aktörer inom den privata och offentliga sektorn där myndigheter snarare styr än befäller (Koontz & Thomas 2014). Gemensamt för definitionerna är att PPP bygger på samarbete mellan offentlig och privat sektor i syfte att hantera och genomföra samhällsuppgifter.

Sedan 1990-talet har etableringen av PPP använts som ett centralt verktyg inom offentlig politik världen över (Osborne 2000), med investeringar inom flera olika områden (Gerrard 2001). I Sverige är ett vanligt område för privat-offentlig samverkan inom krisberedskap. Inom krisberedskap innebär privat-offentlig samverkan, samsyn och samförstånd, identifiera och initiera åtgärder som ökar säkerheten och minskar sårbarheten, samtidigt som risker, information, ansvar och kostnader synliggörs och kan delas mellan aktörerna (KBM 2008). Det är en omfattande samverkan som sträcker sig över sektorer och nivåer.

Medan governance hjälper oss att förstå de strukturförändringarna som sker när samhället går från en traditionell government-modell till en mer nätverksbaserad governance-modell, bidrar privat-offentlig samverkan med en praktisk förståelse för hur dessa förändringar fungerar i verkligheten. I denna uppsats definieras därför privat-offentlig samverkan brett, som olika former av samspel och nätverk mellan offentlig och privat sektor som syftar till att uppnå samhällsnytta. Detta tillåter oss att applicera strukturer och processer i praktiken. Eftersom livsmedelsberedskap i grunden bygger på samverkan mellan offentliga och privata aktörer möjliggör privat-offentlig samverkan också att förstå hur livsmedelsberedskap kan formas, upprätthållas och stärkas.

2.3 Livsmedelsberedskap

Livsmedelsberedskap är ett begrepp som handlar om att samhället ska, över tid, ha tillgång till nödvändiga förnödenheter och livsmedel vid en allvarlig störning eller vid en risk för en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen (SOU 2024:8).

Begreppet beredskap avser både förberedelse och ett tillstånd av att vara förberedd på något, och används särskilt i samband med fara eller kris (SAOL 2026; SO 2026). Det betonar alltså en proaktiv ställning, där åtgärder vidtas i förväg för att kunna hantera potentiella hot och minska risker. Detta skiljer sig mot försvar,

som betyder skydd mot angrepp genom motstånd (SO 2026). Det är ett mer reaktivt läge och fokuserar på att möta eller avvärja en konkret fara. En skillnad mellan dem ligger alltså i tidsdimensionen och i agerande. Beredskap fokuserar på att planera och organisera resurser innan en kris uppstår medan försvar handlar om att agera för att skydda och motverka ett existerande hot. Livsmedelsberedskap i denna kontext handlar då om att förbereda livsmedelssektorn att vara så stabil att säkerställa befolkningen med livsmedel och förnödenheter i en samhällsstörning. Detta kräver då också konkurrenskraftiga företag även i fredstid (Jordbruksverket 2026; Livsmedelsverket 2026).

I denna uppsats ligger fokus på hur förutsättningar påverkar grossister i sitt arbete med att säkerställa en stabil livsmedelsförsörjning. Det innebär att vi intresserar oss för graden av förberedelser och tillståndet av dessa förberedelser, snarare än förmågan att aktivt försvara mot ett konkret hot. Av den anledningen används begreppet livsmedelsberedskap i studien, även om begreppen beredskap och försvar kan överlappa i vissa avseenden.

Governance ger oss en teoretisk ram för att förstå dessa förberedelser i form av nätverk, roller och ansvarsfördelning. Privat-offentlig samverkan används för att analysera hur dessa samarbeten fungerar i praktiken, det vill säga hur aktörer inom den offentliga och privata sektorn samordnar resurser och insatser för att säkerställa livsmedelsförsörjningen. Tillsammans utgör dessa begrepp uppsatsens teoretiska ramverk. Governance tillåter oss att förstå de övergripande strukturerna och principerna för hur arbetet organiseras, vilket placerar studien i en större vetenskaplig och allmän samhällskontext. Privat-offentlig samverkan ger samtidigt möjlighet att konkret visa hur dessa strukturer fungerar i praktiken. Genom att kombinera dessa perspektiv med ett livsmedelsbereskapsperspektiv kan vi analysera både de organisatoriska ramarna och den faktiska samverkan som möjliggör en robust livsmedelsförsörjning.

3. Metod

För att undersöka de utmaningar och möjligheter som präglar grossister på lokal nivå har studien utgått från både företagets och den offentliga sektorns perspektiv. Detta möjliggjorde en mer heltäckande förståelse av både verksamheternas interna förutsättningar och de strukturella ramar som påverkar deras utveckling. Studien är utformad som en fallstudie, där urvalet av aktörer skedde i samverkan med kommunen samt genom projektet PLATE, som initierades för att stärka och säkerställa livsmedelssektorns hållbarhet och beredskap (PLATE 2026).

En kvalitativ metodansats används för att förstå ett fenomen på djupet och passar inom en hur- och varför-karaktär (Alvehus et al. 2025). Metoden är lämpad för att fånga aktörers erfarenheter, upplevelser och perspektiv på ett fördjupat och nyanserat sätt. Samtidigt kan en kvalitativ metodansats medföra utmaningar när det gäller analytisk generalisering, eftersom empiri ofta bygger på ett begränsat antal fall och kontextbundna erfarenheter. För att hantera detta valde denna studie en induktiv ansats. En induktiv analysprocess innebär att forskaren utgår från det empiriska materialet och låter mönster, teman och kategorier växa fram succesivt ur data, och gjorde att förståelsen för fenomenet utvecklades i takt med att det empiriska materialet bearbetades (*ibid*). Denna ansats var lämplig eftersom studien syftade till att undersöka hur de berörda aktörerna själva uppfattade sin situations samt vilka möjligheter och utmaningar som påverkade dem och deras verksamhet.

3.1 Boden som fallstudie

Valet att fokusera på Bodens Kommun som studieområde grundas på flera relevanta faktorer som gör kommunen särskilt intressant för denna forskning. Bodens kommun är belägen i Norrbottens län och har ca 28 000 invånare (SCB u.å.). De utgör stor geografisk yta, där endast 1,4% består av jordbruksmark (*ibid*). Boden är en garnisonsstad med regementsområden som är av riksintresse på grund av sitt strategiska läge som knutpunkt för lands-, vatten- och järnvägar (Länsstyrelsen Norrbotten 2022). Kommunen utgör därför en viktig del av landets totalförsvar och arbetar också aktivt med civil beredskap. Tillsammans med samtliga kommuner i Norrbotten arbetar de utifrån den gemensamma livsmedelsstrategin *Nära Mat*, där ett av målen i strategin är att skapa livsmedelsberedskap med en motståndskraftig produktion. Bodens kommun är dessutom en av 28 svenska kommuner som fått investeringsstöd för att utveckla beredskapen inom den offentliga måltidsverksamheten (Bodens Kommun 2026). Under 2026 bildade kommunen ett lokalt beredskapsråd, där bland annat Coop och ICA i Boden och Norrbotten ingår. Rådet syftar till att stärka nätverk och etablera gemensamma arbetssätt inom livsmedelsförsörjningen vid potentiella störningar (*ibid*). En annan avgörande faktor för valet av Bodens Kommun är det pågående samarbetet med projektet PLATE, som också möjliggjorde kontakt och fältarbete. Kommunen utgör således en representativ och betydelsefull fallstudie för att belysa utmaningar och möjligheter som kan finnas i landsbygdskommuner, där lokal livsmedelsförsörjning och självständighet är centrala för den regionala livsmedelsberedskapen. Det synliggör samtidigt de särskilda förutsättningar som kännetecknar norrländska kommuner.

3.2 Intervjuer

Uppsatsen baseras på intervjuer med anställda och politiker verksamma i Bodens kommunförvaltning, samt representanter från näringslivet (grossister och privat företag inom livsmedelssektorn). Fältarbete genomfördes under en sammanhängande arbetsvecka i Bodens Kommun, där intervjuerna huvudsakligen ägde rum på plats på intervjupersonernas arbetsplatser. Detta upplägg möjliggjorde en mer direkt och nära interaktion mellan intervjuare och intervjupersoner vilket i sin tur främjade en ökad tillit och resulterade i mer utförliga och nyanserade svar.

Sammanlagt genomfördes sju intervjuer med åtta intervjupersoner, där fem av dessa genomfördes i fysisk form. De två sista intervjuerna genomfördes digitalt veckan därpå, på grund av logistiska skäl. Tillsammans representerade intervjupersonerna en bred variation med erfarenheter, åldrar och förutsättningar, vilket återspeglar deras skilda verksamhetsroller.

Intervjuerna utfördes under 45 min - 1 tim och hölls i semi-strukturerad form för att främja en upplevelse av dialog snarare än en strikt intervju. Detta ger utrymme för intervjupersonerna att uttrycka sina egna perspektiv och resonemang på ett mer fritt sätt (Bryman 2002). Under intervjuerna gavs intervjupersonerna ett relativt stort utrymme att styra samtalets riktning, där en intervjuguide användes för att huvudsakligen fungera som ett stöd för att säkerställa att studiens frågeställningar berördes. Genom detta tillvägagångssätt skapades bättre förutsättningar att fånga de aspekter som intervjupersonerna själva uppfattade som mest betydelsefulla. Det bidrog också till en flexibel intervjusituation, samtidigt som det möjliggjorde för intervjupersonerna att utveckla sina resonemang och lyfta fram egna erfarenheter och prioriteringar (*ibid*). Intervjuguiden strukturerades efter teman och anpassades efter intervjupersonernas respektive roller, med tillhörande följdfrågor. Samtliga frågor utformades för att täcka studiens syfte, men kunde ta olika riktning beroende på intervjupersonernas funktion och erfarenheter. För intervjupersoner med liknande roller användes i stor utsträckning samma frågeområden, vilket bidrog till ökad jämförbarhet mellan intervjuerna och möjliggjorde en viss grad av styrning, där svaren i högre utsträckning relaterade till studiens frågeställningar (Bryman 2002).

För att identifiera relevanta intervjupersoner etablerades initial kontakt med Bodens Kommun, som bidrog till att förmedla kontakter och boka intervjuer med anställda på kommunen samt personer med koppling till kommunal verksamhet. Parallellt användes en separat kontakt inom näringslivet för att identifiera och etablera kontakt med intervjupersoner verksamma inom privata företag. Utöver det togs telefon- och mejlkontakt på eget initiativ med respondenter som, utifrån egen förstudie och påläsning, bedömdes ha relevant förkunskap och erfarenhet inom området. Detta tillvägagångssätt kan liknas vid ett strategiskt urval (Alvehus et al. 2025). Under intervjuprocessen tillkom ytterligare respondenter genom rekommendationer från redan intervjuade personer. Dessa kontaktades sedan genom telefon- och mejlkontakt, vilket motsvarar ett snöbollsurval (*ibid*). Detta möjliggjorde ett urval som inkluderar både offentliga och privata aktörer med relevans för studiens syfte.

3.3 Analys

Alla intervjuer utom en spelades in med intervjupersonernas godkännande. De transkriberades sedan med ett AI verktyg *Whispers* som följer GDPR (General Data Protection Regulation) restriktionerna. Verktöget innefattar en kolumn med dialektigenkänning för skånska, rikssvenska, göteborgska, norrländska och finlandssvenska. Eftersom många av intervjupersonerna hade en norrländsk dialekt stöttade verktöget en högre exakthet vid transkriberingen. Vid miss ändrades felen manuellt i samband med transkriberingen. Vid samtliga intervjuer togs även en del anteckningar i samband med inspelning som ett komplement med tankar, nya idéer och frågor. Intervjun som inte spelades in togs istället endast anteckningar.

Efter transkribering genomfördes en tematisk kodning, vilket möjliggjorde att vi kunde bryta ner intervjuvären, jämföra innehållet och identifiera återkommande teman (Kvale & Brinkmann 2009). Initialt antecknades de första idéerna efter lyssning och genomläsning av materialet. Därefter genomfördes flera analysrundor där teman utvecklades och kompletterades med ytterligare resonemang och exempel från intervjuerna. Detta bidrog till att säkerställa att framväxandet av teman återspeglade både variationen och mönstren i det empiriska materialet. Detta analyserades och diskuterades sedan utifrån studiens teoretiska ramverk.

En kvalitativ studie kan ha begränsningar när det gäller att generalisera resultaten till en bredare kontext (Dannefjord 1999). Den är dock viktig för att uppnå vetenskaplig betydelse och för att få en djupare förståelse i allmänhet. Det är inte enbart den insamlade data som definierar resultaten utan hur dessa data kopplas samman och tolkas genom en teoretisk ram (*ibid*). Det vill säga, i denna studie kommer inte generaliseringen att baseras på urvalets material, utan snarare på den teoretiska ram och perspektiv som kommer användas i arbetet.

3.4 Material

Nedan presenteras en tabell över det insamlade empiriska materialet. Intervjuerna utgör studiens empiri och ligger till grund för den fortsatta analysen.

ID	Funktion/Organisation	Datum för intervju	Utförande
D001	Projektledare Privat företag	2026-04-15	Fysiskt
D002	Näringslivsutvecklare	2026-04-14	Fysiskt
D003	Ledamot kommunfullmäktige	2026-04-16	Fysiskt
D004	Kommunanställd	2026-04-13	Fysiskt
D005	Kommunanställd	2026-04-15	Fysiskt
D006	Näringslivsutvecklare	2026-04-24	Digitalt
D007	Delägare privat företag	2026-04-20	Digitalt
D008	Kommunanställd	2026-04-15	Fysiskt

Tabell 1. Samanställning intervjuer som genomförts med anonymiserings ID, yrkesroll, datum som intervju genomfördes samt om intervjun genomfördes fysiskt eller digitalt. Av: Hanna Hodin.

3.5 Etiska överväganden

För forskare är det viktigt att balansera transparens, akademisk hederlighet och skyldigheten att redovisa resultat med hänsyn till integritet och skydd för deltagare (ALLEA 2017). Därför pseudonymiserades samtliga namn och ersattes med unika ID-koder (Alvehus et al. 2025). Personuppgifter hanterades enligt SLU:s riktlinjer och deltagandet baserades på informerat samtycke. Intervjupersonerna informerades om studiens syfte, användning av materialet och möjligheten att avbryta sitt deltagande. Kopplingar till funktion och organisation avidentifierades i de flesta fall för att skydda identiteten. Kommunen anonymiserades däremot inte, eftersom studien är en fallstudie, vilket innebär att slutsatserna formulerades som tolkningar. Insamlade data lagras under begränsad tid enligt gällande riktlinjer.

Studien genomfördes med begränsade förkunskaper och förankring till platsen, vilket möjliggjorde en relativt neutral hållning under datainsamling och analys.

Samtidigt användes aktiv reflexivitet genom hela forskningsprocessen för att kontinuerligt reflektera över hur forskares bakgrund och perspektiv kunde påverka tolkningarna (Punsch 2005, s. 97; Musgrave 2019).

3.6 Reflektion och avgränsningar

För att uppnå uppsatsens syfte valdes en fallstudie som metodansats. Detta innebar en huvudsaklig avgränsning till Bodens kommun. Genom användningen av ett snöbollsurval identifierades intervjupersoner som inte nödvändigtvis arbetade direkt inom kommunen men där samtliga hade någon sorts koppling till kommunen och till frågor som rörde livsmedel och livsmedelsberedskap.

En ytterligare avgränsning gjordes i urvalet av intervjupersoner, där fokus låg på personer som antingen var yrkesverksamma inom områden relevanta för uppsatsens syfte eller kommunalt verksamma med anknytning till livsmedelsförsörjning och beredskap. Detta urval bedömdes som relevant för att få insikter från aktörer med erfarenhet och kunskap inom området. Samtidigt kan urvalet ha inneburit att andra perspektiv och erfarenheter utanför dessa nätverk inte fångades upp, vilket är viktigt att beakta vid tolkning av resultaten. Det faktum att initial kontakt etablerades via kommunen kan också ha påverkat urvalet, genom att vissa perspektiv prioriterats framför andra.

Studiens tidsram på 10 veckor innebar också vissa begränsningar. Det var initialt svårt att avgöra hur omfattande studien behövde vara och hur många intervjuer som krävdes för att uppnå tillräckligt empirisk mättnad. Efter totalt åtta genomförda intervjuer upplevdes dock en mättnad, då återkommande teman och liknande resonemang började framträda i det insamlade materialet. Valet att spela in och transkribera intervjuerna möjliggjorde att fånga upp all information som sades, vilket är svårt med endast anteckningar (Alvehus et al 2025). Det bidrog även till en mer detaljerad analys av materialet och till att gå tillbaka och reflektera över frågor och svar. Att använda ett verktyg till hjälp för transkriberingen sparade också mycket arbetstid vilket gjorde att analysen av materialet gavs mer tid än om det skulle skett manuellt (*ibid*).

3.7 Artificiell Intelligens

Artificiell Intelligens (AI) har fått en allt större betydelse inom akademiska världen och skrivande (Malik et al 2023). Allt fler studenter använder AI-baserade verktyg för att stödja sina skrivprocesser och förbättra kvaliteten på sina texter. Samtidigt riskerar det att få en negativ påverkan av kreativitet, kritiska tänkande och skrivpraxis. Därför är det viktigt att AI integreras på ett balanserat sätt, där tekniken fungerar som ett stöd snarare än en ersättning för eget tänkande och skrivande (*ibid*).

I denna uppsats har AI-verktyget chatgpt ([ChatGPT](#)) används. Detta för att förbättra textens läsbarhet genom att i viss utsträckning strukturera och omformulera text. Allt innehåll har därmed skrivits på egen hand av författarna.

4. Empiri

I detta kapitel presenteras studiens empiri utifrån intervjuerna. Först presenteras resultatet från intervjuerna med de kommunala tjänstepersonerna, en kommunal politiker samt de kommunala näringslivsutvecklarna. Sedan redovisas resultaten från intervjuerna med individer från två lokala livsmedelsföretag och näringslivsutvecklarens upplevda förutsättningar utifrån intervjuerna.

Att näringslivsutvecklarna intervjuas är med i både avsnitt 4.1 och 4.2 är för att de verkar i gränslandet mellan kommunen och företagen bedömdes deras perspektiv vara relevanta för båda aktörgrupperna.

4.1 Intervjuer

I detta avsnitt redovisas intervjuerna med en politiker, två näringslivsutvecklare samt tre kommunala tjänstepersoner. Materialet presenteras utifrån teman som har varit framträdande i intervjuerna.

4.1.1 Upphandling

Bodens kommun har under många år arbetat aktivt med att skapa möjligheter för lokala leverantörer att delta i offentliga upphandlingar. Kommunen ansvarar för totalt 28 offentliga kök, bland annat skolor, förskolor och äldreboenden. Vid upphandling av deras egen kostverksamhet utgår kommun från en politisk målsättning att prioritera inköp, om det är möjligt, i följande ordning: Lokalt och ekologiskt (inklusive vilt och ren), lokalt, svenskt ekologiskt, svenskt, och slutligen ekologiskt.

Kommunens intervjupersoner menar att lokal upphandling är viktigt från deras perspektiv av två huvudanledningar, dels för att gynna förutsättningarna för lokalt företagande inom livsmedelssektorn, dels ur beredskapssynpunkt. För att underlätta för lokala leverantörer arbetar också kommunen med att hitta flexibla lösningar och anpassa upphandlingar efter leverantörens förutsättningar. Ett sätt de jobbar med detta är att bryta ur olika varukategorier till olika enheter. En lokal äggleverantör levererar exempelvis till de större köken, istället för samtliga kök. På motsvarande sätt kan en lokal charkleverantör leverera mer sällan eftersom produkterna kan lagras genom infrysning. Kommunen har tidigare haft en lokal leverantör av vilt- och renkött som levererade en gång per halvår, vilket effektiviserade transporterna. En av intervjupersonerna från kommunen framhäver däremot att det upplägget inte längre fungerar på ett tillfredsställande sätt för leverantören, då osäkerheter kring tillgång och efterfrågade volymer försvårar planeringen.

Kommunen har även tecknat avtal med lokala butiker på landsbygden som förser närliggande offentliga kök med ett begränsat sortiment av varor, ett så kallat skafferiavtal. Denna lösning innebär högre kostnader jämfört med inköp från större grossister, men intervjupersonerna ser det som en viktig investering för att stärka och stödja den lokala handeln på landsbygden.

Kommunens upphandlingsarbete stöter också på vissa hinder. De största utmaningarna som lyfts fram är de praktiska och ekonomiska begränsningarna kring lokal upphandling. Kommunens kök har begränsade möjligheter att ta emot

och hantera vissa råvaror, exempelvis otvättad potatis, vilket ställer krav på att producenterna kan erbjuda förädlade produkter. Dessutom finns det en utmaning i att hitta lokala producenter som har kapacitet och intresse att odla ett bredare sortiment grödor. Samtidigt betonar intervjupersonen från kommunen att både kommunen och leverantörerna har ett gemensamt intresse av att skapa goda förutsättningar för en hållbar och ömsesidigt fördelaktig affär. Detta kan då innebära att kommunens ekonomiska förutsättningar inte lockar vissa leverantörer som också vill säkerställa att affären är ekonomiskt gynnsam för deras verksamhet.

4.1.2 Samverkan

Intervjupersonerna beskriver att kommunen aktivt arbetar med att upprätthålla och utveckla relationer med det lokala näringslivet. Ett viktigt verktyg i detta arbete är kommunens näringslivsutvecklare, som jobbar nära privata företag och kan kommunicera mellan näringslivet och kommunen. Det kanske tydligaste uttrycket för kommunens fokus på samverkan är det kommunalt ägda bolaget Boden Business Park, som fungerar som ett nav för näringslivsutveckling. Här samlas både kommunala näringslivsutvecklare och ett flertal privata företag, vilket skapar förutsättningar för nära dialog och personliga relationer mellan kommunen och näringslivet. Utöver detta arrangerar kommunen olika typen av möten, utbildningar och samverkansaktiviteter för att stärka kontakterna mellan offentliga och privata aktörer.

En av intervjupersonerna från kommunen beskriver hur kommunen arbetar utifrån en strategisk plan för 2026–2028. I dokumentet finns det två rubriker som berör livsmedelsberedskap. Den första punkten handlar om att ta fram en matsedel som minskar importberoendet av livsmedel, med direktiven att prioritera svenska eller lokala livsmedel. Den andra punkten identifierar den lokala livsmedelssektorn som viktig i händelse av kris, varför utvecklingsresurser behöver läggas på denna sektor. Någon separat lokal livsmedelsstrategi finns inte. Arbetet utgår istället från en regional livsmedelsstrategi som delas av flera kommuner inom regionen.

Samverkan framstod i intervjuerna som en central del av arbetet med livsmedelsberedskap. På flera nivåer inom kommunen uttrycktes en ambition att utveckla och stärka samarbeten kring livsmedelsförsörjning. Ett exempel som lyftes fram var att, inför upphandling, ha kontakt med näringslivet för att få information om vilka lokala livsmedelsföretag som är verksamma i kommunen. Intervjupersonerna från kommunen uttrycker också att både näringslivets verksamheter inom livsmedelsförsörjning och kommunen gärna ser att de agerar tillsammans vid en eventuell störning. De beskrev att samverkan ses som en kontinuerlig process där det alltid finns behov att utveckla nya kontakter och former för samarbete. Detta gäller både relationer med privata aktörer och samarbete mellan olika delar av den kommunala organisationen.

Intervjuerna visade även att kommunen arbetar aktivt med att skapa mötesplatser och dialog mellan offentliga och privata aktörer. Exempel som lyfts fram var informationsinsatser och forum där aktörer ges möjlighet att få större förståelse för upphandling och kommunala processer. Både tjänstepersoner och politikern uttrycker en stark vilja att öka kommunens livsmedelsberedskap genom samverkan med sina lokala aktörer.

4.1.3 Utmaningar och strategier för lokal livsmedelsförsörjning

Intervjupersonerna identifierar olika hinder till deras arbete med diversifieringen. Man upplever lagstiftning och byråkrati som en hindrande eller försvårande faktor. Kommunen berörs av många lagar och ansvarsområden som överlappar varandra som i sin tur gör arbetet komplext. Samtidigt är den större livsmedelsarenan i sig väldigt komplex genom exempelvis försörjnings kedjor och den stora mängden aktörer som samspelar. Samtidigt är man medveten om att det finns luckor i deras kunskap gällande möjligheter och hinder. Men menar att näringslivet och dialogen med dessa har en avgörande roll i att belysa hinder och hitta nya kreativa lösningar.

En annan utmaning som framkom under intervjuerna med tjänstepersonerna var de geografiska avstånden. De betonar att: ”förutsättningarna här i norr är lite annorlunda”, med åtanke på produktionsförutsättningar och geografiskt avstånd. En del i den norrländska kontexten menar intervjupersonerna är att ”lokalt” innebär något annat än i södra Sverige. I intervjuerna understryker kommunens tjänstepersoner att ”lokalt” i deras arbete innebär de fyra nordligaste länen.

Tjänstepersonerna uttryckte att man har ett brett politiskt stöd och att deras kommunalpolitiker visar framfötterna i dessa frågor. De påpekar att Boden var den första kommunen i Sverige att besluta om att endast upphandla svenskt kött. Även politikernivå menar att dessa frågor om livsmedelsbereskap samt diversifiering av livsmedelsförsörjningen är viktiga. Men man menar samtidigt att dessa frågor inte står ensamma som viktiga och att man alltid behöver göra avvägningar. Under intervjuerna framkom att priset på lokala aktörer är en faktor som beaktas vid upphandlingar. Informanterna uppgav att både företagets och kommunens intresse av att göra ekonomiskt fördelaktiga affärer påverkar beslut.

4.2 Lokala livsmedelsaktörers förutsättningar

Vi intervjuade två individer från olika företag inom livsmedelssektorn som är aktiva i Bodens kommun. Noah har en fokus på att samla småproducenter och agera grossist mot restauranger, matbutiker och kommuner. I dagsläget har de sina produkter i 17 butiker i Luleå, Boden, Piteå, Kalix, Skellefteå, Umeå och Dorotea. Intervjupersonen uppgav även att företaget har ambitionen att expandera till hela landet. I dagsläget har man avtal med en grannkommun till Boden. I intervjuerna uttrycktes en vilja att arbeta närmare med Bodens kommun. Den andra aktören, ”Almost there”, är ett företag med fokus på lokal utveckling inom en rad olika områden, varav ett är livsmedel. ”Almost there” driver bland annat en restaurang på Boden Business Parks område. Företaget har också ett catering-uppdrag på 300 portioner tre gånger om dagen på uppdrag av Migrationsverket. I slutet av 2026 ska man servera 1250 portioner tre gånger om dagen. ”Almost there” strävar efter att så långt som möjligt använda lokal mat för sin verksamhet och vill ge lokala små producenter en stabil samt långsiktig inkomst för att på sikt kunna skala upp sin produktion.

4.2.1 Möjligheter

Båda företagen ser sin egen roll i den lokala livsmedelssektorn som möjliggörare till utvecklingen samt uppskalning av den lokala produktionen. Båda har ett starkt

fokus på lokala, småskaliga producenter. Exempelvis menade intervjupersonen från "Almost there" att deras roll i den lokala livsmedelsberedskapen är "innan krisen". Genom att bygga upp den lokal produktionen av livsmedel skapas en robust produktion som finns nära om de långväga försörjningskedjorna faller ifrån. Företagets strategi för att åstadkomma detta är genom att vara en stabil, långsiktig kund för producenterna samt nyttja prenumerationsupphandlingar som garanterar producenterna en stabil inkomst oberoende hur skörden går. Vid en kris menade intervjupersonen att deras mål är fortsatt verksamhet. Detta gällde särskilt avtalet med Migrationsverket på 3750 portioner dagligen: där finns inte något annat alternativ än fortsatt verksamhet, menade hen.

Båda företagen använder en form av prenumerationsupplägg i relation till sina producenter. Detta innebär att företagen betalar producenterna en fast summa varje år och får det som produceras. Om det är ett bra år får man mycket och om det är ett dåligt år får de lite mindre. Intervjupersonerna menade att detta ger producenter den ekonomiska trygghet som behövs för att skala upp sin produktion. Intervjupersonen från Noah exemplifierade med en mjölkproducent de har avtal med. Producenten hade gått från 1000 liter mjölk till 10 000 mellan 2024 och 2025. Vidare har Noah ett prenumerationsavtal med en annan kommun i Norrbotten. Intervjupersonen menade att avtalsformen fungerar bra och att kommunen nyttjar den lokala maten till sina kök så långt det räcker, för att därefter täcka det resterande behovet med icke-lokal mat från en stor nationell grossist. Avtalet började på försök på ett av kommunens kök och har därefter utökats till, enligt hen själva en majoritet av kommunens kök. Bägge intervjupersonerna menade att Bodens kommun har en viktig roll att spela i uppbygganden av den lokala produktionen och att man exempelvis genom prenumerationsavtal kan ge producenterna förutsättningar att våga skala upp sin produktion. Noahs intervjuperson föreslog att Bodens kommun skulle testa i ett kök och därefter utöka om man känner att det fungerar. Båda trycker även på att de vill se ett ökat risktagande från kommunens håll. Framför allt ett ekonomiskt risktagande form av delad investering i den infrastruktur som behövs för livsmedelsproduktion såsom lagerlokaler men också att testa nya upphandlingsformer som abonnemangsavtal. Detta menade intervjupersonerna ger den kontinuitet och trygghet som krävs.

Båda intervjupersonerna inom lokal livsmedelsförsörjning såg möjligheten för lokala grossister att fylla en viktig roll i upphandlingen av lokala livsmedel. Genom att samla små producenter skulle kommunen endast behöva ha ett avtal, i stället för med ett flertal producenter. Samtidigt hjälper grossisten producenterna med administration, t.ex. streckkoder och marknadsföring. Både näringslivsutvecklarna och företagen menade att producenterna i första hand är producenter och inte företagare, och att de gärna tar emot hjälp med aspekter såsom streckkoder och upphandlingsregler.

4.2.2 Hinder

Båda intervjupersonerna från det lokala näringslivet önskade en nära samverkan med kommunen kring lokal livsmedelsförsörjning och såg flera möjligheter till förbättringar. Till exempel nämnde de att medan dialogen och inkluderingen (kallelser till möten, förslag på samverkan) fungerade bra, var det svårare att komma till handling. En av intervjupersonerna pekade också på problemet med att arbeta i projekt: när ett projekt avslutas är det svårt att få in resultaten i den ordinarie

verksamheten, och långsiktigheten blir lidande. I en sådan situation är det svårt att motivera mindre aktörer att ta av sin tid och resurser, menade hen. Ett återkommande praktiskt hinder som nämndes i intervjuerna var bristen på lagrings- och logistikanläggningar för mindre, lokala producenter och grossister. De två intervjupersonerna från näringslivet uppgav sig ha begränsad kapacitet för lagring och distribution, vilket påverkade möjligheten att öka produktionen. De menade att det är en för stor börda för de relativt små lokala livsmedelsföretagen att stå för hela den ekonomiska risken själva. Intervjupersonen från "Almost there" menade att man inte vill ta den risken då det finns för få producenter lokalt samt att marginalerna är redan låga för företaget. Ett förslag som nämndes var att kommunen skulle kunna gå in för att dela på risken genom exempelvis abonnemangsavtal och betala en del av uppbyggnaden av distribueringsinfrastruktur som lagerlokaler. Detta menade intervjupersonerna hade drastiskt förbättrat företagets förutsättningar.

5. Analys/diskussion

5.1 Empirin genom teorin

Resultatet visar att Bodens kommun inte endast jobbar med livsmedelsberedskap genom formella styrmedel såsom upphandlingar och politiska beslut. Arbetet präglas också av ett omfattande samspel mellan kommunen, lokala företag och andra aktörer inom livsmedelssystemet. Detta kan förstås utifrån ett governance-perspektiv där styrning sker genom nätverk, samverkan och kollektiv problemlösning snarare än genom hierarkisk kontroll (Rhodes 2007). Ett tydligt exempel är kommunens arbete med näringslivsutvecklare, Boden Business Park och olika forum för dialog. Dessa funktioner skapar arenor där kommunen och näringslivet kan utbyta information, bygga relationer och identifiera gemensamma lösningar. Privat-offentlig samverkan framstår därmed som en central styrningsstrategi för att stärka livsmedelsberedskapen.

Inom privat-offentlig samverkan betonas ofta att samverkan syftar till att skapa mervärden genom att integrera olika aktörer (Osborne 2000). Kommunens skafferiavtal med lokala butiker illustrerar detta. Trots att lösningen innebär högre kostnader betraktas den som en investering i lokal handel och lokal beredskap. Här prioriteras ett bredare samhällsvärde framför strikt ekonomisk effektivitet.

Livsmedelsberedskap kännetecknas av hög komplexitet och osäkerhet. De lokala företagen behöver stabila kunder och trygghet för att våga skala upp, samtidigt som kommunen behöver lokala producenter för att öka lokal livsmedelsförsörjning och beredskap. Detta ömsesidiga beroende är ett kännetecken för governance, där ingen enskild aktör ensam besitter de resurser eller kapacitet som krävs för att lösa komplexa samhällsutmaningar (Rhodes 2007). Det begränsas av exempelvis lokala producenters produktionskapacitet, logistiska förutsättningar och affärsmässiga prioriteringar. De intervjuade företagen i denna studie framförde att långsiktiga och förutsägbara avtal kan skapa de ekonomiska förutsättningar som krävs för att producenter ska våga investera och utöka sin verksamhet. I framgångsrika exempel på privat-offentlig samverkan är gemensamt risktagande, ansvarstagande och koordinering av resurser viktigt (Osborne 2000).

Intervjuerna visar att kommunens roll i att skapa dialog och samarbete är viktiga verktyg för relationsbyggande och nätverkande. Samtidigt pekar de intervjuade företagen på att möten och diskussioner inte alltid omsätts i konkret handling. Detta kan då istället begränsa en privat-offentlig samverkan, där det redan finns etablerade relationer och kommunikationskanaler men där förmågan att omsätta gemensamma ambitioner i praktisk handling upplevs som otillräcklig. Företagen efterfrågade inte enbart dialog utan också större engagemang från kommunen i form av långsiktiga åtaganden och delat ekonomiskt risktagande.

Företagen lyfter fram praktiska saker som brist på lagrings- och logistikanläggningar som ett betydande hinder för utvecklingen av den lokala livsmedelsförsörjningen. Detta är ett ytterligare exempel som påverkar privat-offentlig samverkan. Kommunens ansvar och vilja att stödja lokala producenter kan inte realiseras fullt ut utan att det finns stöd i form av logistik och infrastruktur. Detta påvisar att det behövs en gemensam problemlösning och resursdelning mellan offentliga och privata aktörer.

5.2 Var är planen?

I Sverige ses kommunernas arbete som avgörande i att stärka livsmedelsberedskapen (Andersson et al. 2025; Livsmedelsverket 2026). Livsmedelssystem är komplexa och påverkar många av kommunens ansvarsområden (Andersson et al. 2025; Adamson et al. 2026). Därför är det kritiskt hur kommunen väljer att strukturera sitt arbete både internt och externt.

Svenska kommuner är ofta uppbyggda i förvaltningar/avdelningar med distinkta ansvarsområden som syftar till att underlätta arbetet inom det egna ansvarsområdet. Dock kan detta även komplicera samarbete samt samverkan över förvaltningsgränserna vid arbete inom områden som inte har en egen förvaltning. Livsmedel är ofta ett sådant område som infattar många olika aspekter samt områden som sin tur behöver kommunicera och samverka med varandra (Andersson et al. 2025). Denna struktur kan försvåra en större helhetsbild som i sin tur kan leda till att olika avdelningars arbete har svårt att understödja varandra eller i värsta fall aktivt motarbeta varandra (Baldy et al. 2021). Då lokal upphandling av livsmedel berör flera avdelningar inom och aktörer utanför kommunen så krävs det ett systemperspektiv, där kommunens avdelningar behöver samordna och samverka för att på ett effektivt sätt arbeta med och utveckla lokal livsmedelsförsörjning som en del i uppbyggnaden av livsmedelsberedskap (Zink et al. 2022). En central del av att skapa ett systemperspektiv är genom god samverkan mellan samtliga aktörer inom livsmedelssektorn (Carey 2013). Bodens kommun tycks vara skickliga på att arrangera dialogarenor och därigenom föra en dialog mellan de offentliga och privata aktörerna. Man åstadkommer detta genom bland annat nyttjande av sina näringslivsutvecklare som syftar till att skapa dialog mellan parterna.

Bodens kommun är som tidigare nämnts duktiga på den externa samverkan. Samtidigt kan det finnas potential för utveckling av den interna samverkan genom utvecklingen och implementeringen av en kommunal livsmedelsstrategi. Kommunen saknade ett sådant styrdokument i dagsläget. Andersson et al (2025) noterar vikten av, samt bristen på, livsmedelsstrategier i svenska kommuner. Författarna menade att ett sådant styrdokument är ett viktigt verktyg som tacklar flera av utmaningarna för kommuner. En livsmedelsstrategi underlättar den interna samverkan genom att fastställa en gemensam lägesbild och riktning för arbetet (Mansfield och Mendes 2013; Sonnino 2016; Zink et al. 2022). En livsmedelsstrategi kan skapa ett övergripande systemperspektiv med en gemensam lägesbild och riktning där samtliga berörda avdelningar är medvetna och överens om vilka hinder och möjligheter som finns.

5.3 Glappet

I intervjuerna uppenbarades ett ”glapp” mellan de privata och offentliga aktörer vi intervjuat. Båda parter tycks vänta på att den andre ska ta första steget då båda sidor ser risker i att vara först. I artikeln “Building up the middle of municipal food systems” identifierar Adamson et al (2026) “the missing middle” (sv. ”den saknade mitten”) som avsaknaden av fysisk och social infrastruktur för upphandlingar med lokala producenter (Marsden et al. 2018). Men vi menar att ”den saknade mitten” även går att applicera på mellanhänder som Noah och ”Almost there”. I Bodens fall jobbar kommunen mycket med den sociala infrastrukturen och tycks i dagsläget ha

en god samverkan med livsmedelsföretagen. Dock verkar det finnas luckor i den fysiska livsmedelsinfrastrukturen. Intervjupersonerna från företagen understryker bristen på bland annat lagerlokaler och tjänstepersoner efterlyser aktörer med förmåga att till exempel tvätta potatis. Men eftersom denna förmåga enligt intervjuerna inte finns lokalt blir kommunen mer beroende av stora grossister som oftast inte handlar ifrån lokala producenter.

Adamson et al (2026) skriver att lokala producenter menar att det inte är lönsamt för dem att förädla och att det samtidigt är en stor ekonomisk risk att investera i de maskiner som krävs för förädling av livsmedel så att de går att ta in i kommunala kök. Man uttrycker osäkerhet i att göra större investeringar kopplat till kommunens upphandling och att en ändring av politisk riktning skulle innebära att producenten står utan kund. Detta speglas även i de risker som intervjupersonerna från företagen uttryckte kopplat till risken i större investeringar mot en kund som upplevs som otrygg. De menade att man genom exempelvis abonnemangsupphandling samt långsiktiga upphandlingar kan ge både företagen som Noah, "Almost there" och producenter den trygghet och stabilitet som krävs för att våga skala upp sin verksamhet. Den tidigare forskningen pekar på att denna typ av aktörer fungerar som mellanhänder mellan producenterna samt kommunen och att de är viktiga i arbetet för en ökad upphandling av lokala livsmedel (Renkema och Hilletoft 2022, Jonas 2024). Intervjupersonerna från företagen och en näringslivsutvecklare menade att ett ytterligare hinder för producenter att ingå avtal med kommunen är komplexitet och ökad arbetsbelastning utöver jordbruket. De menar att producenterna i första hand är jordbrukare och inte företagare. De intervjuade livsmedelsföretagen är i första hand företagare. De kan därför avlasta en del av den administrativa bördan på producenterna. Exempelvis kan grossisterna sköta streckkoder och marknadsföring av varor samt föra förhandlingen mot matbutiker och kommunen. Adamson drar samma slutsats i sin artikel men framför även vikten av nya innovativa upphandlingsformer som bland annat prenumerationsavtal (Adamson et al. 2026).

Bodens kommun arbetar med många av de viktiga punkterna för att lyckas brygga "den saknande mitten" genom dialog, nyttjande av nyckelpersoner med personliga relationer till näringslivet och kreativa upphandlingsformer genom exempelvis utbrytandet av vissa producenter till mindre kök. Samtidigt finns ett vist missnöje hos de individer som intervjuats från näringslivet om att det görs för lite. Dessa lyfter delat risktagande som en viktig del i att utveckla den lokala livsmedelsproduktionen. Delat risktagande pekas även ut som en framgångsfaktor i den tidigare forskningen (Jonas 2024). Jonas (2024) belyser exempelvis prenumerations upphandlingar med förbetalning, långsiktiga samarbeten som ger en stabilitet och kontinuitet för producenter att kunna skala upp produktionen. Företagen som intervjuats nyttjar redan denna upphandlingsform i praktiken, både mellan dem och kommunen samt mellan dem och producenterna. Denna upphandlingsform verkar fungera väl och ge den trygghet samt kontinuitet som den tidigare forskningen påvisar som viktig.

Den tidigare forskningen identifierar dessa nyckelfaktorer utifrån en sörmländsk kontext med närhet till förädlingsanläggningar och stora marknader (Adamson et al. 2026). I kontrast har inte Bodens kommun samma möjligheter och tillgång till livsmedelsinfrastruktur. Vi anser därför att faktorer som delar risktagandet genom

exempelvis prenumerationsupphandling som bryggar ”den saknade mitten” blir än mer kritiska för att lyckas.

6. Slutsats

Syftet med denna studie var att utifrån ett livsmedelsberskapsperspektiv undersöka hur förutsättningarna för lokala livsmedelsföretag påverkar en ökad diversifiering av livsmedelsförsörjningen till kommunens offentliga kök och hur kommunen arbetar med dessa förutsättningar. Fokus ligger på att förstå samspelet mellan kommunens insatser och livsmedelsföretagens möjligheter, samt vilka faktorer som kan främja eller begränsa utvecklingen. Diversifieringen syftar i första hand till att öka inköpen av lokala livsmedel i relation till livsmedel från nationella grossister för att öka beredskapen i den kommunala livsmedelsförsörjningen. Studien genomfördes i Bodens kommun, med de geografiska och produktionsmässiga förutsättningar som finns där. De vägledande forskningsfrågorna i studien var:

- Hur arbetar kommunen med lokala livsmedelsaktörer idag?
- Vilka hinder och möjligheter ser privata och offentliga aktörer till utökad upphandling av lokal mat?

Samtliga aktörer vi har intervjuat tycks se många möjligheter till en ökad upphandling av lokal mat. Många av de möjligheter som lyfts fram möjliggörs av den goda samverkan som finnas mellan de aktörer vi intervjuat. Kommunen organiserar många tillfällen för dialog och nyttjar näringslivsutvecklare på ett skickligt sätt med resultatet att man har en god dialog mellan det offentliga och det privata. Dock pekar intervjuerna från de privata aktörerna på en frustration över att dialogen inte i tillräcklig grad översätts till handling som i sin tur belyses och belyser en rad potentiella utmaningar för kommunen.

De mest påtagliga utmaningarna tycks vara att brygga ”den saknade mitten” samt avsaknaden av en kommunal livsmedelsstrategi. I Bodens fall verkar den saknade mitten yttra sig genom en upplevelse av att utveckling står stilla mellan de lokala livsmedelsföretagen och kommunen. Kommunen har en stark vilja att upphandla mer lokala livsmedel och söker aktörer som kan leverera de förmågor/varor man söker. De lokala livsmedelsföretagen ser i sin tur stora risker med att investera i uppskalning av volym samt förmåga till förädling. Detta eftersom kommunen inte upplevs som en tillräckligt stabil och långsiktig kund att ta den risken mot. För att brygga ”den saknade mitten” understryker den tidigare forskningen faktorer där Bodens kommun i dagsläget lägger mycket arbete på, så som god samverkan mellan de lokala aktörerna. Men även vikten av mellanhänder och ömsesidigt risktagande. Mellanhänder kan exempelvis vara grossister som Noah eller företag som ”Almost there”. Företagen samt den tidigare forskningen belyser bland annat nya upphandlingsformer som en typ av ömsesidigt risktagande som sin tur kan förbättra den lokala livsmedelssektorns förutsättningar och kan på sikt bygga upp de förmågor som kommunen söker för upphandling av lokala livsmedel.

För att kommunens tjänstepersoner ska kunna genomföra detta arbete effektivt behövs det tydliga styrdokument som samlar tjänstepersoner till en gemensam plan, lägesbild och riktning oavsett vilken avdelning eller förvaltning man arbetar under. Den tidigare forskningen pekar på att kommunala livsmedelsstrategier är dels är ovanliga i svenska kommuner, dels kan vara ett viktigt verktyg för ett effektivt tackla utmaningar som kommuner möter.

Båda dessa utmaningar tycks vara extra viktiga att arbeta med i den geografisk kontexten som Bodens kommun finner sig i. Både de offentliga och privata aktörerna vi har intervjuat pekar ut de långa avstånden och de lilla utbudet av aktörer inom livsmedelssektorn som en stor utmaning för sin verksamhet. Detta understryker vikten av samarbete mellan de aktörer som tillser att maten kommer fram till matsalen.

Vidare forskning behövs för att kunna identifiera fler utmaningar och möjliga lösningar. Vi har i denna studie utgått från forskning som bedrivits i en icke-norrländsk kontext samt ett begränsat eget material i tid och djup. Detta innebär att det med största sannolikhet finns aspekter som är unika i den norrländska kontexten som vår studie missat. En framtida studie som innefattar fler kommuner och bygger på fler intervjuer hade varit av stort värde. I synnerhet i den osäkra tid vi lever i.

Referenslista

- Adamson, C. Milestad, R. Öhlund, E. Andersson, M. Iwarsson, E. & Ståhl, I. (2026). The nitty gritty of integrated food policy: implementation of a municipal food supply strategy in Sweden. *Front. Sustain. Food Syst.* <https://doi.org/10.3389/fsufs.2026.1733279>
- Adamson, C., Milestad, R. & Borgström, S. (2026). Building up the middle of municipal food systems: understanding challenges for public food procurement from local and regional farmers in practice. *Agroecology and Sustainable Food Systems*, pp. 1-26. <https://doi.org/10.1080/21683565.2026.2644220>
- ALLEA. (2017). *The European code of conduct for research integrity*. All European academies.
- Alvehus, J. Eldén, S. Wästerfors, D. & Öhlin, S. (2025). *Metodboken: Att tänka, undersöka, analysera och skriva samhällsvetenskapliga grunder*. 1, Studentlitteratur AB.
- Andersson, M. Granvik, M. Milestad, R. (2025). Breaking out of the silos: integrated approaches to food systems planning. Insights from Swedish municipalities. *European Planning Studies*. 34 (3), 467-487. <https://doi.org/10.1080/09654313.2025.2599867>
- Baldy, J., Bornemann, B., Kleinschmit, D. & Kruse, S. (2021). Policy integration from a practice-theoretical perspective: integrated food policy in the making in two German cities. *Journal of Environmental Policy & Planning*. 24 (6), ss. 598–611. <https://doi.org/10.1080/1523908X.2021.2015305>
- Bergmark, Å. Minas, R. (2016). Decentraliserad välfärd eller medborgerliga rättigheter? Om omfördelning av makt och ansvar mellan stat och kommun. *Socialvetenskaplig Tidskrift*. 14 (2–3). <https://doi.org/10.3384/SVT.2007.14.2-3.2587>
- Bodens kommun (u.å.). Meny för våra verksamheter. <https://www.boden.se/matsedel> [2026-06-20].
- Bovaird, T. (2005). Public governance: balancing stakeholder power in a network society. *International review of administrative sciences*. 71 (2). 217-228. <https://doi.org/10.1177/0020852305053881>
- Bryman, A. (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3, Liber.
- Carey, J. (2013). Urban and Community Food Strategies. The Case of Bristol. *International Planning Studies*. 18(1), ss. 111–128. doi:10.1080/13563475.2013.750938
- Dannefjord, P. (1999). *Metod och problem: en inledning till sociologisk analys*. Växjö, Institutionen för samhällsvetenskap.
- Folkrorelsearkivet (u.å.). *Den kommunala självstyrelsen 1862–1952*. [Den kommunala självstyrelsen 1862-1952 | Folkrorelsearkivet för Uppsala län](https://www.folkrorelsearkivet.se/1862-1952) [2026-06-04].
- Gerrard, M.B. (2001). Public-private partnerships: what are public-private partnerships, and how do they differ from privatizations?. *International monetary fund*. 38 (3). <https://doi.org/10.5089/9781451952346.022.A014>
- Ingemarsdotter, J. Eriksson, C. (2023). "Vi får klara oss själva": Hotbild och självbild i den svenska försörjningsberedskapen 1962–2002. *Scandia: Tidskrift för historisk forskning*. 89 (1). <https://doi.org/10.47868/scandia.v89i1.25209>
- Jonas, T. (2024). Building the intrinsic infrastructure of agroecology: collectivising to deal with the problem of the state. *Agriculture and Human Values*. 41(3), ss. 1223–1237. doi:10.1007/s10460-024-10549-4
- Jordbruksverket (2011). *Jordbrukets utveckling: Sveriges första femton år som medlem i EU*. 2011:33. Jordbruksverket. [Jordbrukets utveckling - Sveriges första 15 år som medlem i EU - Jord](https://jordbruksverket.se/om-jordbruksverket/jordbruksverkets-officiella-som-medlem-i-eu-jord).
- Jordbruksverket (2021). *Långa tidsserier – Basstatistik om jordbruket åren 1866–2020*. <https://jordbruksverket.se/om-jordbruksverket/jordbruksverkets-officiella>

statistik/jordbruksverkets-statistikrapporter/statistik/2021-08-16-langa-tidsserier---basstatistik-om-jordbruket-aren-1866-2020 [2026-05-22].

Jordbruksverket (2026). *Förutsättningar för stärkt lönsamhet och konkurrenskraft för livsmedelsproduktion i norra Sverige*. 2026:05. Jordbruksverket. [Förutsättningar för stärkt lönsamhet och konkurrenskraft för livsmedelsproduktion i norra Sverige](#)

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund.

Koontz, T.M. Thomas, C.W. (2012). Measuring the performance of Public-private partnerships: A systematic method for distinguishing outputs from outcomes. *Public performance & management review*. 35 (4). 769-786. <https://doi.org/10.2753/PMR1530-9576350410>

Livsmedelsverket (2026). *Stöd till kommuner och regioner för att stärka livsmedelsberedskapen*. [Stöd till kommuner och regioner för att stärka livsmedelsberedskapen](#) [2026-06-04].

Lundberg, J. (2023). *Totalförsvarets civila del: Framväxt och fall – erfarenheter för framtiden*. MSB. ISBN 978-91-7927-410-8.

Länsstyrelsen Norrbotten. (2022). *Bodens fästning och garnison: riksintresse kulturmiljö, Boden Kommun*. [Broschyr]. <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.8cd5a1b19362fb4fc23cf4/1732540083649/Bo dens%20f%C3%A4stning%20och%20garnison%20Riksintresse%20kulturmilj%C3%B6.%20Boden%20kommun.pdf> [2026-06-20].

Mansfield, B. & Mendes, W. (2013). Municipal food strategies and integrated approaches to urban agriculture: exploring three cases from the global north. *International Planning Studies*. 18(1), ss. 37–60. doi:10.1080/13563475.2013.750942

Malik, A. Pratiwi, Y. Andajani, K. Suharti, S. Darwis, A. (2023). *Exploring Artificial intelligence in academic essay: Higher education student's perspective*. 5 (2023). <https://doi.org/10.1016/j.ijedro.2023.100296>

Marsden, T., Hebinck, P. & Mathijs, E. (2018). Re-building food systems: embedding assemblages, infrastructures and reflexive governance for food systems transformations in Europe. *Food Security*. 10(6), ss. 1301–1309. doi:10.1007/s12571-018-0870-8

Montin, S. (2009). Governance som interaktiv samhällsstyrning - gammalt eller nytt i forskning och politik?. 1: Hedlund, G (red). *Governance på svenska*. Santérus. 7-34.

Osborne, S.P. (2000). *Public-private partnerships: theory and practice in international perspective*. Routledge.

PLATE. (2026). *Om PLATE*. [Om PLATE | PLATE](#) [2026-05-07].

Regeringskansliet (2025). *Livsmedelsstrategin 2.0*. [Livsmedelsstrategin 2.0 - Regeringen.se](#) [2026-06-20].

Regeringskansliet (u.å.a). *Det här är civilt försvar*. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/civilt-forsvar/det-har-ar-civilt-forsvar/> [2026-06-20].

Regeringskansliet (u.å.b). *En livsmedelsstrategi för jobb och hållbar tillväxt i hela landet*. [En livsmedelsstrategi för jobb och hållbar tillväxt i hela landet - Regeringen.se](#) [2026-06-20].

Renkema, M. & Hilletoft, P. (2022). Intermediate short food supply chains: a systematic review. *British Food Journal*. 124(13), ss. 541–558. doi:10.1108/BFJ-06-2022-0463

Rhodes, R, A, W. (2007). Understanding Governance: Ten years on. *Peripheral Vision*. 28 (08), 1243-1264.

Riksdagen (2026). *Stärkt lönsamhet, konkurrenskraft och ökad livsmedelsproduktion i norra Sverige*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/kommittedirektiv/starkt-lonsamhet-konkurrenskraft-och-okad_heb127/ [2026-05-10]

SCB. (u.å). *Kommuner i siffror*. [Kommuner i siffror](#) [2026-06-21]

- Sjöqvist, S. (2019). Livsmedelsberedskap i samverkan: Om ansvar, roller och styrideal.
- Sonnino, R. (2016). The New Geography of Food Security: Exploring the Potential of Urban Food Strategies. *The Geographical Journal*. 182(2), ss. 190–200. doi:10.1111/geoj.12129
- SOU 2024:8. Utredningen om en ny livsmedelsberedskap. *Livsmedelsberedskap för en ny tid*. [Livsmedelsberedskap för en ny tid, SOU 2024:8](#) [2026-06-20]
- Stark, E. Osvalder, A. Borell, J. (2024). *Civil beredskap, krisberedskap och resursfördelning: en kunskapsöversikt om inkludering och mångfald*. Chalmers tekniska högskola. Inst. Industri och materialvetenskap. [Civil beredskap, krisberedskap och resursfördelning - En kunskapsöversikt om inkludering och mångfald](#) [2026-06-20].
- Statskontoret. (2023). *Hand i hand: en analys om kommunal samverkan*. (2023:5). Statskontoret. https://www.statskontoret.se/globalassets/rapporter-pdf/2023/2023_5-utskriftsversion.pdf?v=8db1be0e1531580 [2026-06-04].
- Stoker, G. (1998). Governance as theory: five propositions. *International social science journal*. 50 (155). 17–28. <https://doi.org/10.1111/1468-2451.00106>
- Svenska Akademiens Ordböcker. (2026) Beredskap. [beredskap – SAOL | Svenska Akademiens ordböcker](#) [2026-06-03]
- Svenska Akademiens Ordböcker. (2026) Beredskap. [beredskap – SO | Svenska Akademiens ordböcker](#) [2026-06-03]
- Svenska Akademiens Ordböcker. (2026) Försvar. [försvar – SO | Svenska Akademiens ordböcker](#) [2026-06-03]
- Svensson, H. & Pettersson, R. (2024). *Jordbruksregleringen under 1900-talet*. <https://www.ksla.se/wp-content/uploads/2025/02/SOLMED-nr-82-Jordbruksregleringen-under-1900-talet.pdf> [2026-05-22].
- Svensson, P. (2019). *Att skapa helhet i offentlig sektor: tankar om tvärssektoriellt arbete*. Nordic Academic Press.
- Sveriges regioner och kommuner. (2025). *Kommunernas åtaganden*. [Kommunernas åtaganden - SKR](#) [2026-06-04].
- Tillväxtverket. (u.å). Livsmedelsstrategi för Sverige. [Livsmedelsstrategi för Sverige - Tillväxtverket](#) [2026-06-20].
- WMO (2026). *WMO confirms 2025 was one of warmest years on record*. <https://wmo.int/news/media-centre/wmo-confirms-2025-was-one-of-warmest-years-record> [2026-06-20].
- WWF (u.å). *Klimatförändringar i Sverige*. <https://www.wwf.se/klimat/klimatforandringar-i-sverige/#jordbrukets-paverkan> [2026-06-20].
- Zink, R., Caldwell, W. & Epp, S. (2022). Local agri-food systems as a municipal priority: considering the role, approach and capacity of municipal planning departments. *WIT Transactions on Ecology and the Environment*. 258, ss. 167–176. doi:10.2495/SDP220141'
- Åstrand, A. & Sannestad, P. (2015). Offentlig-privat samverkan för en hållbar stadsutveckling: Innovationsplattform Malmö Sydost som samverkansarena. SLU Alnarp. Hållbar stadsutveckling – ledning, organisering och förvaltning. [*Sannestad et al 151106.pdf](#)

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Axel Arévalo Marquardt har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☒ JA, jag, Hanna Hodin har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.